

min. vnitra se také žádného zákonného předpisu pro tvrzené právo dozorčí nedovolává.

Nebylo tedy žal. min. vnitra vzhledem k tomu, co bylo uvedeno, vůbec oprávněno rozhodnutí min. pro Slov. z 3. listopadu 1921, o počítání služ. doby st-logy zrušiti, byť by rozhodnutí to z kteréhokoli důvodu dle jeho náhledu odporovalo zákonu a když tak nař. rozhodnutím přece učinilo porušilo zákon. Pak je však také nezákonným nař. rozhodnutí min. pro Slov. z 22. srpna 1923, jež na podkladě nař. rozhodnutí min. vnitra je vydáno. — —

Č. 4285.

Nemocenské pojišťování: K výkladu pojmů zaměstnání hlavní a zaměstnání vedlejší.

(Nález ze dne 31. prosince 1924 č. 13.760/23).

V ě c: Okresní správní komise v L. proti ministerstvu sociální péče stran nemocenského pojištění.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: K stížnosti osk v L. ze 6. května 1921, týkající se nemocenské pojistné povinnosti 9 provisorně ustanovených okresních cestářů — — — vyslovila osp v Litoměřicích výměrem z 15. května 1922, že okresní správní komise v L. není povinna přihlásiti uvedené provisorně ustanovené cestáře k okr. nemoc. pokladně v L., ježto tyto vykonávají toto zaměstnání jen jako vedlejší zaměstnání ve smyslu § 1 zák. z 15. května 1919 č. 268 Sb.

Zsp v Praze nevyhověla rozhodnutím z 28. srpna 1922 odvolání okr. nemoc. pokladny v L. proti zmíněnému výměru z důvodů v něm uvedených; žal. úřad však nař. rozhodnutím rozhodnutí II. stolice zrušil a vyslovil, že všech 9 cestářů pojistné povinnosti podléhá a že osk jest povinna, přihlásiti je k rekurující pokladně, ježto dle dodatečného šetření bylo cestářství jediným trvalým a pravidelným zaměstnáním jmenovaných osob, které byly na příjmy z této funkce plynoucí svou výživou nutně odkázány. Jde tu tedy o pracovní poměr, který podle § 1 nem. zák. podmiňuje pojistnou povinnost.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí podané uvážil nss toto:

Ustanovením § 1, odst. 1. nemoc. zák. jsou z povinnosti pojistné vyňaty osoby, které sice vykonávají práce a služby na základě poměru pracovního, služebního neb učňovského, ale vykonávají tyto práce jako zaměstnání vedlejší nebo příležitostně. Že v daném případě o práce vykonávané jen příležitostně nejde, jest nepochybné. Na sporu jest jen, zdali jmenovaní cestáři toto své zaměstnání vykonávají jako zaměstnání vedlejší. Nař. rozhodnutí pojem vedlejšího zaměstnání nedefinuje, avšak z jeho znění vysvítá, že úřad za rozhodné momenty vylučující povahu »vedlejšího zaměstnání« pokládal tyto okolnosti:

- 1) služba cestářů byla pro ně zaměstnáním trvalým a pravidelným;
- 2) byla pro ně jediným takovýmto (t. j. trvalým a pravidelným) zaměstnáním;

3) cestáři byli na příjem z této funkce svojí výživou nutně odkázáni.

Trvalost a pravidelnost zaměstnání jest zajisté opakem prací a služeb vykonávaných příležitostně. Že by však zaměstnání trvalé a pravidelné nemohlo býti zaměstnáním vedlejším, úřad patrně sám se nedomnívá, jak souditi jest již z toho, že vedle tohoto momentu uvádí ještě dva další. Rozhodný znak rozlišující zaměstnání vedlejší od zaměstnání hlavního nemohl by soud viděti bez výhrady ani v tom, že příjem z tohoto zaměstnání jest pro existenci nutný, neboť nehledě k tomu, že lidé vedlejší zaměstnání vyhledávají velmi často, právě jen z n u t n o s t i, jest poukázati k tomu, že míra nutnosti jest velmi relativní, a mimo to, že nejsou řídké případy, kdy příjem ze zaměstnání, které jest nepochybně vedlejší, jest větší než ze zaměstnání hlavního.

Ale ani skutečnost, že osoby, jejichž nemocenské pojištění jest na sporu, neměly vedle toho, že byli cestáři, jiného trvalého a pravidelného zaměstnání, nestačí po názoru soudu k tomu, aby jejich funkce jako cestářů byla kvalifikována jako jejich zaměstnání hlavní. Vždyť také osoby opatřující si výživu způsobem v 1. odst. § 2 nemoc. zák. naznačeným bývají u některého ze svých zaměstnavatelů zaměstnány »trvale a pravidelně, zákon však pro celou tuto kategorii zaměstnanců zavedl jen pojištění dobrovolné, nerozeznáváje, zdali snad pro jednoho neb více zaměstnavatelů vykonávají práce trvale a pravidelně. Také u osob, jejichž hospodářská existence zakládá se na úhrnném výtěžku z rozmanitých zdrojů příjmových, zejména jednak na příjmech z vlastního majetku (hospodářství), jednak z výdělku získávaného z prací přechodně vykonávaných pro různé zaměstnavatele, sluší posuzovati otázku, je-li některou z rozmanitých výdělkových činností možno kvalifikovati za hlavní zaměstnání, vždy se zřetelem k tomu, v jakém poměru jest ona činnost k celkové hospodářské a sociální situaci té které osoby.

Jakkoliv veškeré uvedené momenty, o něž žal. úřad opřel svůj závěr, že cestářství bylo pro osoby, o jejichž pojistnou povinnost jde, jejich zaměstnáním hlavním, jsou pro tuto otázku závažny, přece jen o sobě nestačí z důvodů právě vyložených k tomu, aby cestářství bylo prohlášeno za jejich zaměstnání hlavní, a to zejména uváží-li se, že — jak bylo zjištěno — i příjem ze zaměstnání toho jest poměrně nepatrný i doba, již zaměstnání to vyžaduje, jest omezena. Aby otázka uvedená mohla býti bezpečně ve smyslu zákona rozřešena, bylo by nutno zjistiti, v jakém poměru toto zaměstnání jest k jinakým příjmovým zdrojům, po případě k jiné činnosti osob oněch a s tohoto hlediska bylo by posuzovati, zdali cestářství v rámci celkové jejich hospodářské a sociální situace lze kvalifikovati jako jejich zaměstnání hlavní.

Musil proto soud v tom, že úřad podle znění nař. rozhodnutí pokládal momenty svrchu vytčené o sobě za dostatečný základ pro závěr, že jde o zaměstnání hlavní, shledati mylný výklad zákona a zrušil proto rozhodnutí na něm založené podle § 7 zák. o ss. — —

Č. 4286.

P o z e m k o v á r e f o r m a: * Je nezákonné, nevyhoví-li stpů právu volby vlastníka podle § 11, 1. věty zák. jen proto, že se o budovu jím volenou uchází obec, aby v ní umístila školy nebo úřadovny.

(Nález ze dne 31. prosince 1924 č. 23.027).